

ET LILLE STYKKE LUFT

Hvad er det egentlig du altid sidder og skriver, spurgte en af pigerne en morgen hun stod og redte min seng, har du lyst til at vise mig det?

Det var en af de unge sommervikarer – det er som regel studerende der er her et par uger – og kort forinden var hun kommet herind med en skramlende støvsuger, døren stod åben, og nu trak det fra gangen. Nogle her i huset har det princip at de ikke lukker døre.

Nej det ved da Gud, det røg ud af mig. Uden at jeg vidste om pigens spørgsmål bare var naivt, eller om hun studerede psykologi. Hun tænkte måske at jeg trængte til at snakke, at jeg havde et akut behov for terapi, og jeg hørte godt selv at min tone blev hvas. Jeg som ellers gør mig umage for at være venlig når de kommer og forstyrrer, alle de forskellige. Og jeg indrømmer blankt at det ikke er fordi jeg altid har lyst, den branche jeg var i før jeg kom her, betød at jeg har udstrålet venlighed nok og vist hensyn nok for resten af mit liv. Men så skidt, tænkte jeg, hun er så ung, hun gør vel hvad hun kan, og jeg ved jo af erfaring at det hele glider lettere når jeg husker at vise tænder.

Så jeg smilede. Jeg tog mig i det og så op og smilede, ja, jeg sidder og skriver.

Godt det ikke er mig. Ja undskyld, hun satte en hånd op for munden, men hvor må det være kedeligt.

Begyndelser er altid dejlige, sagde jeg. Og nu er det jo morgen.

Ja lige præcis, jeg var fuld i går, jeg er skidetræt.

Indgangen er det sted hvor man bør standse op, sagde jeg.

Hva'? Hun gabte.

Ja det er ikke noget jeg selv har fundet på. Det er vist Goethe der har sagt det.

Måske var Goethe ikke så træt. Måske sov han om natten, sagde hun. Og i sin egen seng.

Næppe, sagde jeg.

Hun løftede madrassen i det ene hjørne, trak lagnet ned og strammede det ud, og i hvert fald er han død, men de andre siger også det er meget besynderligt at du fylder din stue med alt det papir. Det ligger jo i dynger.

De andre siger? Jeg smilede igen, og denne gang spontant, jeg var lige ved at grine. Jeg lagde blyanten fra mig og løftede hånden så den dækkede munden, jeg så ud ad vinduet. Himlen var blå.

Ja de andre der gør rent, men så sagde jeg også til dem, fortsatte pigen, mens hun rystede dynen så fjerene fløj, det er jo hende der bor der, så det har hun jo lov til. Men dine bogstaver ser så underlige ud. De ligner flyvemyrer.

Javel, sagde jeg. Men ikke med stemmen, kun inde i mig selv, der er åbenbart nogen der har gode øjne. Højt sagde jeg kun, det er det måske også.

Eller fugle, sagde hun. Men det kan selvfølgelig også være breve. Det var der en af de andre der mente.

Jamen hvis I synes, så kalder vi det breve.

Ham her på billedet, var det din mand? Hun var nu blevet færdig med at rede min seng og stod med en støveklud foran reolen. Lille og køn og utrolig slank. Som en liljevånd. Et ord jeg havde glemt faldt mig pludselig på tungen, det ord ham på billedet altid havde brugt når han tog mig om livet. Og så ung hun er. Så ung og sød, trods den lyseblå forvaskede nylonkittel. Og trods nysgerrigheden. De fleste der passer os er faktisk søde, når det kommer til stykket, sagde jeg til mig selv. Jeg så på billedet og følte mig formildet.

Min kæreste, sagde jeg.

Har du aldrig været gift?

To gange, sagde jeg. Men ikke med ham.

Waw, sagde hun, han ligner jo ham ... hvad er det nu han hedder ... ham studieværten?

Det er sjældent jeg ser fj...

Sikke skuldre han har, og sikke nogen tænder. Hun løftede billedet og støvede det af. Så holdt hun det på skrå så lyset fra vinduet ramte hans øjne. Var han sød, sagde hun, idet hun satte billedet tilbage på reolen.

Han fløj, sagde jeg. Det var under krigen.

Første verdenskrig?

Nå. Vi har mange vikarer, de kommer fra mange forskellige miljøer, og ikke kun om sommeren, men hele året rundt, og ingen forventer at de er eksperter i regnekunsten. Men selv om de er søde, hænder det man må ignorere et spørgsmål, det er et af alderens få privilegier. For når man ikke svarer, regner de med at man ikke kan høre, at man er distraet, eller at man har haft et lille blackout, og så er de nødt til at droppe deres spørgsmål. Min næse begynder at blive tykkere, sagde jeg.

Hva'? Hun stirrede.

Huden, sagde jeg.

Hun blev ved med at stirre.

Det er ikke særlig kønt. Men praktisk, sagde jeg.

Hun skævede til mig, og lidt efter sagde hun, måske du skulle gå ned til de andre? Man kan godt gå hen og blive deprimeret, hvis man ikke passer på.

Jeg er der når vi synger, sagde jeg kort. Og håbede at denne vikar ikke var i gang med at læse til psykoterapeut.

Men i dag er det torsdag, kilede hun på, så kommer frøken Lund. Og hun læser jo for jer, skal jeg følge dig derned?

Jeg kan godt gå selv, jeg har min stok, men på torsdage sætter jeg ikke mine ben ... jeg kom til at fnise, vil du høre hvad der sker? Frøken Lund læser dødsannoncer op fra avisen.

Men hun grinede ikke, hun sendte mig et blik. Så begyndte hun at bakse med støvsugerslangen, det er meget vigtigt at gå ind i sine følelser om døden, sagde hun.

At gå ind i sine følelser. Jeg kom til at vrænge, er det noget du har læst?

Og jeg har da hørt at der også bliver sunget om torsdagen, sagde hun.

Kun falsk, sagde jeg.

Det er ikke godt for dig at sidde alene. De andre tænker måske du er sær.

Jeg svarede ikke.

Og når man bliver ældre, støvsugerlangen gik på plads med et smæld, er det hele jo ikke så spændende mere.

Jeg tav. Og lorum larum katten gør æg, sagde jeg til mig selv. Flere gange. Og hvordan er det nogen sinde kommet så vidt, at jeg er blevet dus med alle de mennesker der løber ud og ind? Og hvordan kan man holde til at høre på en eller anden frøken Lund, og på gisninger om hvor mange der mon kom til den enes og den andens forpulede begravelse? Og hvaffor nogen blomster, og om der var kaffebord på et af hotellerne?

Men inden jeg nåede at eksplodere, kom støvsugerlarmen, og pigen begyndte at fare omkring som en pludselig udbrudt to minutters hvirvelvind over mit gulvtæppe. Jeg så på mit papir, på det jeg havde skrevet. Og tænkte at ingen kan beskyldte mig for at jeg ikke kan tåle at omgås døden. Jeg er i audiens i dens forkontor mindst hver anden nat. Jeg troede engang at alle mennesker en dag ville blive så gamle og trætte at de ikke længere havde lyst til at leve. Men alt hvad jeg har oplevet, ikke mindst her, siger mig det er løgn. Lort i bleen, stærblind, man hænger i neglene lige til det sidste. Jeg så ud ad vinduet. Det lille stykke luft jeg kan se herfra var stadig blåt, og ustandseligt på vej til at indgå nye forbindelser med taget, med teglenes skrammede røde nuancer, med de rustne dråber på nedløbsrøret, med toppen af det træ der står og rager op. I luften. Og der kan man bare se. Det er den eneste chance for at hæve sig over det sted man tilfældigvis befinder sig på. Over støvsugerlarmen og over sin egen irritation, og da pigen til sidst var færdig og slukkede, lyttede jeg ind i den pludselige stilhed, det kunne jo også være anderledes, sagde jeg.

Hvad, sagde hun.

At blive gammel, sagde jeg.

Nå, sagde hun og så tvivlende ud. Hun blev stående med støvsugerslangen i hånden og stirrede på mig. Så slog hun den ind i mahognibordet, før hun omsider fik det hele bakset ud og forsvandt ned ad gangen som om hun var færdig. Men et øjeblik efter kom hun tilbage med en gulvspand i hånden. Hun satte den fra sig og rynkede panden, jeg forstår bare ikke ... hvorfor spilder du dog al den tid?

Spilder? Hvad mener du?

Med alle de breve. Eller sagde du det var fugle? Hun rystede på hovedet.

Nå. Hvordan skal man forklare at noget kan forsvinde, at man må forsøge at gribe det i luften, at holde små flige af begivenheder fast? At man kan have behov for at prøve at bringe det kaos der opstår i hovedet om natten i orden hver morgen? Jeg så ud ad vinduet. Himlen trak. Og den kunne jeg have valgt. Den er meget tæt på, det er fjerde sal, og jeg kunne have valgt at få blæst i vingerne, skrig i struben, så jeg ikke havde hørt hvad denne tilfældige pige havde sagt. Men et spørgsmål kan alligevel pludselig blive hængende for tumpet i luften. Hvad ved *du* egentlig om fugle, sagde jeg.

Jeg mener, det begynder vel ... Pigen blev rød, hun vred og snoede den sagesløse gulvklud, hun bøjede sig ned og var smækforvirret, det var hun trods alt, men det er vel begrænset ... jeg tænkte bare ... at du i din alder ... at hvad kan *du* ha' at skrive om?

Du mener, fordi jeg snart skal dø?

Hun blev endnu mere rød og så ikke på mig.

Og fordi jeg har ligpletter?

Hun rettede sig op fra spanden med et sæt. Hvad er det dog du siger?

Se her engang.

Men hun så på alt andet end de brune pletter på min fremstrakte håndryg, min huds alger. Hun dyppede kluden og klaskede den ud, hun skrubbete løs, og et øjeblik efter var hun færdig med gulvet. Så greb hun spanden, hun slog med nakken, jeg har aldrig kendt magen til

dårlig smag, det er pinligt, fnøs hun, det der med døden. Og smækkede efter sig.

Ja, den er en skandale, sagde jeg til døren.

Da hun var væk, gik jeg over til vinduet. Det gør jeg hver dag, når de endelig er færdige med alle deres gøremål og der er blevet fred. Huset er nyt, men væggene er skæve. Og denne skævhed bliver ikke mindre, den intensiveres når man først har fået øje på vinduesrammen. Og på vinduet selv, som altid sidder fast, det binder i karmen, og malingen klistrer. Nogle ville kalde det håndværkersjusk, men man kan også vælge at man ikke vil se det. At man gør et forsøg på at leve i det. Så jeg prøver at lirke, og en gang imellem ender jeg med at få det åbnet for lyset og sværmen af de vindslidte, skrigende fugle over taget.

Jeg har mange skavanker, hjerteflimmer, bronkitis, gigt, for bare at nævne et par af de små og mere banale, og om ikke før bliver det klart med alderen at ydre elegance har sine grænser, og der kan være dage hvor jeg er så træt, at jeg snubler på kanten, at jeg kommer i skred og langsomt glider ned ad de glatte teglsten med et af de beskrevne papirer i hånden. I tagrenden sidder de sorte skabilkner med børster ved næbbet og sammentrukne bryn, de mønstrer mig hånligt, de griner sig fordærvet, mens de pudser deres lange, drejelige svingfjer. Men jeg lukker øjnene, og som vinden blæser, den kommer fra vest, kan jeg pludselig befinde mig på tagets rygning og se til horisonten. Og på heldige dage kan jeg gå på himlen over havet og klitterne og Solnedgangskiosken. Og så løfter jeg papiret, det smælder mellem fingrene, et knips. Og der fløj det.